

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 54/11
Λουξεμβούργο, 9 Ιουνίου 2011

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-163/10
Aldo Patriciello

Ο γενικός εισαγγελέας Niilo Jääskinen διευκρινίζει το περιεχόμενο της έννοιας «γνώμη δοθείσα κατά την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων»

Ο γενικός εισαγγελέας προτείνει στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι η συμπεριφορά ευρωβουλευτή, εφόσον δεν συνδέεται με τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δεν καλύπτεται από το ανεύθυνο

Το πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατοχυρώνει δύο βασικές μορφές προστασίας για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ΕΚ): αφενός, την προστασία της ελευθερίας του λόγου στο πλαίσιο της ασκήσεως των βουλευτικών καθηκόντων (ουσιαστική πτυχή της βουλευτικής ασυλίας ή ανεύθυνο)¹· αφετέρου, την προστασία των μελών του ΕΚ έναντι πάσης δικαστικής διώξεως κατά τη διάρκεια της θητείας τους (δικονομική πτυχή της βουλευτικής ασυλίας ή ακαταδίωκτο)². Κατ' εφαρμογή του θεσμού του ανευθύνου –περί του οποίου και μόνον πρόκειται στην υπό κρίση υπόθεση– τα μέλη του ΕΚ δεν υπόκεινται σε έρευνα, κράτηση ή δίωξη για γνώμη ή ψήφο δοθείσα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Σκοπός του ανευθύνου είναι να παράσχει στο ΕΚ τη δυνατότητα να διαφυλάσσει την ακεραιότητά του και να διασφαλίζει την ανεξαρτησία των μελών του. Επομένως, το ανεύθυνο των ευρωβουλευτών δεν νοείται ως προσωπικό προνόμιό τους αλλά ως εγγύηση σχετιζόμενη με την αποστολή του θεσμικού οργάνου. Τέλος, έχει απόλυτο χαρακτήρα (δεν υπόκειται σε χρονικούς περιορισμούς και εκτείνεται σε όλες τις μορφές νομικής ευθύνης, δηλαδή αστικής και ποινικής) και δεν υπόκειται σε αιρέσεις (το ΕΚ δεν μπορεί να την άρει και ο ευρωβουλευτής δεν μπορεί να παραιτηθεί αυτού). Σε περίπτωση δικαστικής διώξεως κατά ευρωβουλευτή λόγω εκπεφρασμένης γνώμης ή ψήφου, ο έλεγχος της συνδρομής των προϋποθέσεων για την επίκληση της ως άνω απόλυτης ασυλίας ανήκει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου το οποίο, εν αμφιβολία, μπορεί να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο. Επομένως, έστω και εάν το ΕΚ, κατόπιν αιτήσεως ευρωβουλευτή, λάβει απόφαση για τη διατήρηση της ασυλίας, η απόφαση αυτή συνιστά απλώς γνώμη χωρίς δεσμευτικά αποτελέσματα για τα εθνικά δικαιοδοτικά όργανα.

Ο Α. Patriciello, Ιταλός ευρωβουλευτής του ΕΚ, έχει παραπεμφθεί, στο πλαίσιο ποινικής διώξεως που ασκήθηκε εναντίον του, ενώπιον του Tribunale di Isernia (Ιταλία) με την κατηγορία ότι διέπραξε το έγκλημα της ψευδούς καταμηνύσεως επειδή, κατά τη διάρκεια λογομαχίας, κατηγορήσε αδίκως υπάλληλο της δημοτικής αστυνομίας για παράνομη ενέργεια (νόθευση δημοσίου εγγράφου). Το 2009, το ΕΚ, εκτιμώντας ότι αυτός ενήργησε προς το γενικό συμφέρον των εκλογένων, αποφάνθηκε υπέρ της διατηρήσεως της ασυλίας του.

Το ιταλικό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο εάν μια τέτοια εγκληματική πράξη συνιστά γνώμη εκφρασθείσα κατά την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων και εάν καλύπτεται από το ανεύθυνο του βουλευτή.

Όσον αφορά το περιεχόμενο του ανευθύνου, ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι αυτό περιλαμβάνει τρεις πτυχές. Με την πρώτη πτυχή, η οποία έχει αντικειμενικό χαρακτήρα, παρέχεται στους

¹ Άρθρο 8 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών.

² Η δικονομική πτυχή της ασυλίας, η οποία καλείται «ακαταδίωκτο του βουλευτή» (άρθρο 9 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών) ισχύει υπέρ των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έναντι πάσης δικαστικής διώξεως για πράξεις τελεσθείσες υπό την ιδιότητα του απλού πολίτη κατά τη διάρκεια της βουλευτικής θητείας, περιορίζεται στη διάρκεια της θητείας, παύει να ισχύει στις περιπτώσεις διαπράξεως αυτόφωρου εγκλήματος και μπορεί να αρθεί από το Κοινοβούλιο.

βουλευτές η δυνατότητα να ανοίγουν και να διεξάγουν ελεύθερα κοινοβουλευτικό πολιτικό διάλογο με σκοπό τον επηρεασμό της ασκήσεως των αρμοδιοτήτων με τις οποίες είναι επιφορτισμένο το ΕΚ. Η δεύτερη πτυχή, η οποία έχει επίσης αντικειμενικό χαρακτήρα, συμβάλλει στην κάθετη και οριζόντια κατανομή των εξουσιών εντός της Ένωσης. Η τρίτη πτυχή, η οποία έχει υποκειμενικό χαρακτήρα, ισοδυναμεί με θεμελιώδες δικαίωμα το οποίο περιορίζει τα θεμελιώδη δικαιώματα των λοιπών πολιτών.

Ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι το ανεύθυνο εκτείνεται σε όλες τις δυνατές μορφές κοινοβουλευτικής δραστηριότητας.

Ασφαλώς, οι χώροι του κοινοβουλίου συνιστούν το προνομιακό πεδίο του πολιτικού διαλόγου ο οποίος πρέπει να μπορεί να διεξάγεται ελεύθερα (κριτήριο του χώρου). Εντούτοις, είναι σαφές ότι το περιεχόμενο του ανευθύνου δεν μπορεί να περιοριστεί αποκλειστικώς στις πράξεις που λαμβάνουν χώρα εντός των χώρων του ΕΚ. Επομένως, το κρισιμότερο ζήτημα είναι να καθοριστεί το κατάλληλο κριτήριο με βάση το οποίο θα μπορεί να γίνεται επίκληση του ανευθύνου για πράξεις και δηλώσεις εκτός των χώρων του ΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει την εφαρμογή ενός ειδικού κριτηρίου, προσαρμοσμένου στη φύση των καθηκόντων των ευρωβουλευτών, δυνάμει του οποίου το ανεύθυνο θα συναρτάται όχι προς το περιεχόμενο των δηλώσεων των ευρωβουλευτών αλλά προς τη σχέση που υφίσταται μεταξύ του πλαισίου εντός του οποίου γίνονται οι δηλώσεις και των κοινοβουλευτικών εργασιών (οργανικό κριτήριο).

Για την εφαρμογή του οργανικού κριτηρίου, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει να γίνει διάκριση μεταξύ του «σκληρού πυρήνα» των κοινοβουλευτικών καθηκόντων αφενός, και των περιφερειακών δραστηριοτήτων, αφετέρου. Στην πρώτη κατηγορία δεν εντάσσονται μόνον οι γνώμες ή οι ψήφοι που δίδονται εντός του ΕΚ, στις επιτροπές, στις αντιπροσωπείες, στα πολιτικά όργανα και στις πολιτικές ομάδες. Ο γενικός εισαγγελέας προτείνει να συμπεριληφθεί και η συμμετοχή σε διασκέψεις, αποστολές και πολιτικές συναντήσεις εκτός ΕΚ υπό την ιδιότητα του μέλους του ΕΚ. Αντιθέτως, ελλείψει εμφανούς συνδέσμου με κάποιο από τα κοινοβουλευτικά καθήκοντα, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, όπως ακριβώς πράττει και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στο Στρασβούργο. Επομένως, όσο περισσότερο μια πράξη ή μια διαπίστωση μέλους του ΕΚ απομακρύνεται από τον σκληρό πυρήνα των καθηκόντων του, τόσο επιτακτικότεροι πρέπει να είναι οι λόγοι που δικαιολογούν το ανεύθυνο του βουλευτή.

Όσον αφορά πράξεις τελεσθείσες από ευρωβουλευτή υπό την ιδιότητα του δρώντος σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο πολιτικού, ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι το ανεύθυνο, το οποίο κατοχυρώνεται στο πρωτόκολλο και στηρίζεται στη Συνθήκη³, σχετίζεται με την εκπλήρωση της αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, οι πράξεις που εντάσσονται γενικώς στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου ή οι δηλώσεις που γίνονται σε αμιγώς εθνικό ή περιφερειακό πλαίσιο, δεν μπορούν, δυνάμει του οργανικού κριτηρίου, να θεωρηθούν ως καλυπτόμενες από το ανεύθυνο.

Κατά συνέπεια, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει στο Δικαστήριο να δώσει την απάντηση ότι η συμπεριφορά μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εφόσον δεν συνδέεται με τις δραστηριότητες του οργάνου, δεν αποτελεί γνώμη η οποία έχει δοθεί κατά την άσκηση των κοινοβουλευτικών καθηκόντων και σε σχέση με την οποία μπορεί να γίνει επίκληση του ανευθύνου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

³ Άρθρο 343 ΣΛΕΕ.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.
Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία ανατύξεώς
τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582